

Handläggare:
Ingela Kristiansson,
Linda Nordberg

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019 samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Per Kjellander
Stadsdelsdirektör

Ingela Kristiansson
Avdelningschef

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Eva Frykler
Verksamhetsområdeschef

Elisabet Tullgren
Avdelningschef

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	3
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	4
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	4
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde	5
2.1 Förskoleverksamhet	6
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid	7
2.3 Äldreomsorg.....	7
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	8
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	9
2.6 Stadsmiljöverksamhet	10
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	10
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder	10
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	11
3.1 Drift.....	11
3.2 Investeringar.....	12
3.3 Betydande projekt som inte är investeringar.....	13
4 Övriga redovisningar	13
5 Lokalförsörjningsplan.....	16
5.1 Inledning	16
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	16
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	17
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	18
5.5 Kostnadsutveckling.....	19
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	20

Bilagor

Bilaga 1: Blanketter budget 2017-2019_sdn21

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Ett Stockholm som håller samman

Stadsdelsnämnden ska bidra till ett Stockholm som håller samman genom att:

Förskolan

- projektera nya förskolor för att uppfylla barnomsorgsgarantin och möta behovet av ersättningslokaler för de förskolor vars bygglov löper ut
- öka likvärdigheten mellan stadsdelens förskolor
- vidareutveckla den pedagogiska dokumentationen och digitaliseringen inom förskolan
- vidareutveckla litteraturläsningen i förskolan
- utveckla arbetet med genuspedagogik
- vidareutveckla arbetet med naturvetenskap och teknik i förskolan
- utveckla förskolläraernas nya ledarroll
- utbilda fler förskollärare till VFU-handledare.

Det förebyggande arbetet och framtiden för barn och unga

- erbjuda föräldrastöd i form av ABC-föräldrastödsprogram och föräldrautbildning riktad till tonårsföräldrar
- vidareutveckla det förebyggande arbetet utifrån den handlingsplan för preventionsarbete som ska revideras i samverkan med skola och polis
- fokusera på insatser till unga vuxna
- vidareutveckla parklekens verksamhet
- öka möjligheterna för barn och ungdomar att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Individ och familjeomsorg

- ha fortsatt fokus på insatser riktade till ensamkommande flyktingbarn
- bedriva metodutveckling för att i högre utsträckning kunna tillämpa kunskaps- och erfarenhetsbaserade metoder
- förankra och vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet
- prioritera barn och unga i familjehem, barn som lever med våld i nära relationer och barn till familjer med missbruksproblematik
- fördjupa och förstärka utredningsarbetet så att barn och unga särskilt uppmärksammas i vuxenärenden
- utveckla samverkan med landstinget inom ramen för BUS-överenskommelsen
- inom socialpsykiatrin utveckla boendeformer och insatser för sysselsättning
- vidareutveckla arbetet kring samordnade individuella planer (SIP).

Stadsmiljö

- arbeta utifrån Älvsjös nya parkplan med skötsel- och underhållsplaner
- skapa en ny och väl belyst stadspark för Älvsjö centrum genom en ny gestaltning av Lerkrogsparken
- rusta upp lekparken Apelsinen i Solberga och skapa en park för ungdomar vid Götalandsvägen-Folkparksvägen

- genomföra trygghetsvandringar och samverka med polisen i enlighet med den överenskommelse som ska träffas med polisen.

Äldreomsorg

- utveckla Älvsjö seniorcenter där Älvsjöträffen, hemtjänst, servicehus och särskilt boende finns så att fler äldre kan ta del av utbudet
- prioritera individuppföljning och stärka den äldres delaktighet i utformningen av insatsen
- utveckla samverkan mellan äldreomsorgens beställare och utförare för att äldre som vill ska kunna bo kvar hemma trots stora omsorgsbehov
- fortsätta utveckla samverkansavtalet med landstinget med fokus på bland annat samordnade individuella planer (SIP) utifrån den enskildes behov
- implementera den handlingsplan som framtagits för att minska belastningen hos biståndsbedömarna
- utveckla alla medarbetares IT-kompetens så att moderna hjälpmedel kan användas i större grad
- fortsätta vårt kvalitetsarbete i kvalitetsforumet genom dialogmöten med utförarna, fokusgrupper med brukare samt analysera resultat från uppföljningar för att utveckla arbetssätt och metoder.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

Stadsdelsnämnden ska bidra till ett klimatsmart Stockholm genom att:

- arbeta utifrån stadens nya miljöprogram
- verka för att möjliggöra stadsodling på fler platser
- utveckla information och vägledning till allmänheten om klimatsmarta val i vardagen
- satsa mer på ekologisk och vegetarisk mat i nämndens verksamheter
- satsa på en mer klimatsmart förskola.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden ska bidra till ett ekonomiskt hållbart Stockholm genom att:

- prioritera stöd till barnfamiljer med långvarigt beroende av försörjningsstöd
- prioritera stöd till rehabilitering och arbetsträning för försörjningsstödstagare med olika former av arbetshinder
- utvärdera och utveckla arbetsmarknadsinsatser i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen
- erbjuda feriearbeten och kommunala visstidsanställningar.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar genom att:

- ha en budget i balans
- förbättra och effektivisera processer och arbetssätt i verksamheterna
- utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i verksamheterna
- upprätthålla ett effektivt lokalutnyttjande
- ha en god prognosprecision och en god internkontroll.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden ska bidra till ett demokratiskt hållbart Stockholm genom att:

- utveckla arbetet med mänskliga rättigheter och barnkonventionen
- ta fram och analysera könsuppdelad statistik för att öka jämställdhetsaspekterna i beslutsprocessen
- utveckla det systematiska arbetet med medborgardialog och medborgarförslag
- ta fram ett lokalt utvecklingsprogram och arbeta med de åtgärder som identifieras i programmet för att minska skillnaderna i samhället
- utveckla de nämndanknutna rådens och ungas möjlighet till delaktighet och inflytande
- vidareutveckla arbetet med personer som utsätts för våld i nära relationer
- intensifiera arbetet med personal- och chefsförsörjning
- fortsätta kompetensutvecklingen av chefer och medarbetare
- minska andelen personer med ofrivillig deltid
- fortsätta satsningen på att sänka sjuktalen.

Funktionsnedsatta

- medverka till att fler bostäder med särskild service enligt LSS inrättas
- lyfta fram barnperspektivet i samtliga ärenden där barn är involverade
- utveckla samverkan och samarbetet med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att möjliggöra arbete på den reguljära arbetsmarknaden för målgruppen
- vidareutveckla arbetet kring samordnade individuella planer (SIP)
- öka den enskildes förutsättningar för delaktighet genom att utveckla arbetssätt och metoder mellan beställaren och utföraren
- starta daglig verksamhet för att öka möjligheten för personer inom LSS att få årstidsbaserade utomhusaktiviteter
- införa handlingsplanen för att minska belastningen hos biståndsbedömarna
- utveckla alla medarbetares IT-kompetens så att moderna hjälpmedel kan användas i större grad.

2 Nämndens verksamhetsområde

Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen för Älvsjö stadsdelsområde visar att invånarantalet i Älvsjö kommer att stiga från 28 449 år 2016 till 29 987 år 2019, vilket är en ökning med totalt fem procent. De åldersgrupper som ökar mest under planperioden är åldrarna 13-18 år (17 %) och 65-79 år (12 %) samt 80-w (11 %). Åldersgruppen 19-24 år (-5 %) minskar mest.

Ålder/År	2015	2016	2017	2018	2019	Förändr 2016-2019	Förändr 2016- 2019 %
0 år	356	364	371	374	383	19	5%
1-5 år	2 147	2 110	2 095	2 097	2 106	-4	0%
6-12 år	2 969	3 088	3 134	3 151	3 176	88	3%
13-18 år	1 830	1 907	2 032	2 132	2 229	323	17%
19-24 år	1 692	1 763	1 700	1 662	1 684	-80	-5%
25-64 år	14 670	14 998	15 262	15 434	15 704	707	5%
65-79 år	2 926	3 021	3 123	3 234	3 373	352	12%
80-w	1 177	1 199	1 209	1 273	1 332	133	11%
Totalt	27 768	28 449	28 925	29 357	29 987	1 537	5%

Bostadsbyggande

Bostadsbyggandet är en nyckelfaktor för Älvsjös tillväxt. Under 2015 färdigställdes 200 bostäder och under perioden 2016-2019 väntas ytterligare drygt 1 300 bostäder bli klara. Under planperioden kommer byggandet av nya Älvsjö centrum att avslutas och förtätningen av Solberga att fortsätta. Då förväntas också de första kvarteren i Kabelverket nära Älvsjö centrum vara klara.

2.1 Förskoleverksamhet

Enligt den senaste befolkningsprognosen är barnantalet i åldern 1-5 år oförändrat under planperioden.

Stadsdelsnämnden har inlett ett kvalitetsutvecklingsarbete som sträcker sig över flera år och där siktet är inställt på att förskolorna ska hålla en jämn och hög kvalitet. Förskolorna ska fortsätta att upprätthålla och vidareutveckla den pedagogiska dokumentationen liksom satsningen på barns språk- och kunskapsutveckling samt arbetet med naturvetenskap och teknik. Satsning görs på att likvärdigheten mellan förskolorna ska öka. Skillnaderna mellan förskolorna har visserligen utjämnats från 2013 men likvärdigheten vad gäller kvalitén måste öka ytterligare. De arbetssätt som varit framgångsrika ska utgöra goda exempel och spridas till övriga förskolor.

Förskollärarna har ett förstärkt ansvar att initiera, leda och stödja det pedagogiska utvecklingsarbetet och kvalitetsarbetet i arbetslaget på förskolan. Därför gör stadsdelsförvaltningen särskilda satsningar i samarbete med Stockholms universitet för att utveckla förskollärarnas nya ledarroll samt i handledarutbildning för att ta emot fler VFU-studenter.

Det pågår ett digitalt lyft i stadens förskoleverksamheter som innehåller en rad olika utvecklingsinsatser och nya system. Skolplattformen införs i Älvsjös förskolor under 2017 och innehåller både pedagogiska och administrativa system. Genom de pedagogiska verktygen i Skolplattformen får stadens förskolor ett gemensamt system för planering och uppföljning av den pedagogiska verksamheten. De pedagogiska verktygen kommer också att ge vårdnadshavare en större insyn och ökade möjligheter att vara delaktiga i barnens lärande.

Utöver Skolplattformen införs också en webbaserad version av förskolornas kvalitetsindikator

vilket ger större möjligheter till reflektion och analys av hur väl varje arbetslag når läroplanens mål. Dessutom kommer utvecklingen av e-tjänsterna Min barnomsorg och Anordnarwebben att fortsätta, både för att ge medborgare en bättre service men också för att effektivisera administrationen med digitala verktyg.

Det digitala lyftet i stadens förskolor kommer att ställa krav på ett proaktivt ledarskap och förändrade arbetssätt.

Nettokostnaderna under planperioden påverkas främst av utvecklingen av barnantalet, andel förskollärare och lokalkostnader.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Enligt den senaste befolkningsprognosen ökar barnantalet i åldern 13-18 år under planperioden med drygt 300 ungdomar.

Behovet av fritidsverksamhet, kollo och andra verksamheter riktade till barn och ungdomar kommer därmed att öka markant de kommande åren. Ambitionen är att barn och ungas fritidsaktiviteter på Ungdomens hus och på mötesplatserna ska fortsätta utvecklas.

I den växande stadens fortsatta utveckling är det angeläget att resurstilldelningen tar hänsyn till ökade behov av fritidsverksamhet för ungdomar.

Älvsjö bibliotek, som ligger i anslutning till Medborgarkontoret samt Ungdomens hus utgör tillsammans en naturlig och stabil grund för det lokala kulturlivet. Stadsdelsnämndens bidrag till bibliotekets barnkulturaktiviteter medverkar till ett tillgängligt kulturliv. Intentionerna i programmet för barn och ungdomskultur "Kultur i ögonhöjd - För, med och av barn och unga" är utgångspunkt för förskolornas och fritidens arbete med kultur i sina verksamheter.

Kostnaderna för verksamheten kan öka under planperioden då antalet ungdomar mellan 13 och 18 år enligt befolkningsprognosen ökar med 17 procent.

2.3 Äldreomsorg

Befolkningsprognos

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet äldre inom Älvsjö stadsdelsområde att öka under perioden 2016 till 2019. Den prognostiserade ökningen för åldersgruppen 80 år och äldre är 133 personer. Motsvarande ökning för åldersgruppen 65-79 år är 352 personer.

Kostnadsutveckling

Kostnaderna för äldreomsorgen bedöms öka under planperioden främst med anledning av ett ökat vårdbehov och att antalet äldre ökar, bland annat på grund av den stora inflyttningen.

Seniorcenter- anhörigstöd

Förvaltningen kommer att fortsätta att utveckla Älvsjö seniorcenter som omfattar Älvsjöträffen, hemtjänst, servicehus, vård- och omsorgsboende samt restaurang. Målsättningen är att fler seniorer ska ta del av utbudet som erbjuds i den öppna mötesplatsen som Älvsjöträffen utgör. Älvsjöträffen arbetar hälsofrämjande och med att förebygga isolering, målet är att kunna erbjuda ännu fler aktiviteter, föreläsningar, temadagar och friskvård.

Fortsatt utveckling av egen regi hemtjänst är ett prioriterat område.

Vidare kommer förvaltningen fortsätta att utveckla former för anhörigstödet inom äldreomsorgen, då anhöriga står för en stor trygghet och utför många insatser för sina närstående.

Samverkan- landstinget

Arbetet med att utveckla samverkan med landstinget fortsätter bland annat med fokus på samordnade individuella planer (SIP) som utgår från den enskildes behov.

Personalförsörjning

Se Personal- och kompetensförsörjning, under punkt 4 Övriga redovisningar. Utförarverksamheten har en utmaning med att rekrytera sjuksköterskor. Vård- och omsorgsboendena kommer att inleda ett samarbete med högskolor i syfte att regelbundet erbjuda praktikplatser för att i framtiden lättare kunna rekrytera.

Kompetensutveckling

Medarbetare inom äldreomsorgen kommer att ingå i det stadsövergripande projektet som drivs av äldreförvaltningen och som syftar till att öka personalens kunskaper om digital IT. Projektet kommer initialt att kräva särskilda resurskrävande insatser. Projekt stöds av Europeiska socialfonden och kommer att fortgå under tre år.

Kvalité och uppföljning

Inom förvaltningens arbete med kvalité och uppföljning i vårt tvärprofessionella kvalitetsforum kommer fokus att läggas på att i ännu större omfattning analysera resultat från uppföljningar för att därigenom prioritera, samordna och stödja utvecklingsarbetet och kvalitetssäkra insatserna till den enskilde.

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Gruppboendestäder och servicelägenheter

Behovet av grupp- och serviceboendestäder förväntas öka och förvaltningen anser att en viktig åtgärd för att öka utbudet är att det finns en stadsövergripande plan för utbyggnad och en fördelning mellan stadsdelarna av det ekonomiska ansvaret. I slutet av februari 2016 stod drygt fem personer i kö för gruppboendestad och sju personer stod i kö för serviceboende i stadsdelen.

Förvaltningen ser även att det finns behov av andra boendeformer, till exempel träningslägenheter och egna lägenheter med boendestödare som har neuropsykiatrisk kompetens.

Metodik

Barnperspektivet ska särskilt lyftas fram i ärenden som rör personer med funktionsnedsättning i syfte att fokusera på barnets rätt i jämförelse med andra barn utan funktionsnedsättning

Samverkan

För att möjliggöra för personer som deltar i daglig verksamhet att komma ut i ordinärt arbete är samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ett prioriterat område de kommande åren.

Ny daglig verksamhet

Stadsdelsförvaltningen planerar för att starta en daglig verksamhet som kommer att ge

personer inom LSS möjlighet till årstidsbaserade aktiviteter som till stor del utförs utomhus. Aktiviteterna kan vara allt från trädgårdsarbete, snöskottning till sopsortering. Aktiviteterna leder till social träning, lagarbete och fysisk träning.

Personalförsörjning

Se Personal- och kompetensförsörjning, under punkt 4 Övriga redovisningar. På utförarsidan ser förvaltningen fram emot att vårdare får byta titel till stödassistent. I och med titelbytet kommer en genomgång av medarbetarnas kompetens att göras och kompetensutveckling att genomföras. Ett titelbyte leder förhoppningsvis också till att underlätta framtida rekrytering.

Kompetensutveckling

Medarbetare inom stöd och service till funktionsnedsatta kommer att ingå i det stadsövergripande projektet som drivs av äldreförvaltningen och som syftar till att öka personalens kunskaper om digital IT. Projektet kommer initialt att kräva särskilda resurskrävande insatser. Projektet stöds av Europeiska socialfonden och kommer att fortgå under tre år.

Kvalité och uppföljning

Inom förvaltningens arbete med kvalité och uppföljning i vårt tvärprofessionella kvalitetsforum kommer fokus läggas på att i ännu större omfattning analysera resultat från uppföljningar för att därigenom prioritera, samordna och stödja utvecklingsarbetet och kvalitetssäkra insatserna till den enskilde.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Barn och ungdom

Antalet inkomna ärenden har ökat de senaste åren och förvaltningen räknar med en fortsatt ökning då antalet barn och ungdomar upp till 20 år kraftigt ökar under perioden. Även gruppen ensamkommande flyktingbarn har ökat markant. Detta innebär ett ökat antal utredningar och därmed ett ökat behov av insatser för barn, unga och deras familjer. För att möta detta ökade behov av insatser kommer stadsdelsnämnden att prioritera det förebyggande arbetet samt de öppenvårdsinsatser som gör det möjligt att undvika eller förkorta tiden för institutionsvård. En viktig del i detta arbete är att vidareutveckla samarbetet mellan socialtjänst, skola, fritid och polis.

Stadsdelsnämnden deltar i stadens projekt "SkolFam", för att stärka familjehemsplacerade barns skolgång. En lokal samverkansöverenskommelse har utarbetats tillsammans med landstinget och närliggande stadsdelsförvaltningar gällande samverkan kring insatser för barn och ungdomar.

Missbruk

Insatser till vuxna personer med missbruksproblematik ges i första hand i form av öppenvårdsinsatser. Vid mer omfattande behov kan insatser som behandlingshem, hem för vård och boende, familjehem etc. vara nödvändigt under begränsade perioder. Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnder erbjuder, tillsammans med landstingets beroendemottagning "Team sydväst", utredning, stödsamtal och individuell återfallsprevention för personer med missbruksproblematik.

Socialpsykiatri

Arbetet med att genomföra stadens handlingsplan gällande PRIO-medlen fortsätter. Förvaltningens aktivitetsplan gällande PRIO-medlen omfattar både beställaren och egen regin, prioriterade områden är hälsa, delaktighet, samverkan och samordnade individuella planer (SIP).

Fortsatt utveckling av boendeformer och insatser för sysselsättning. Vidare kommer förvaltningen att se över inriktningen på insatsen sysselsättning utifrån målgruppens behov.

Personal- och kompetensförsörjning

Se Personal- och kompetensförsörjning, under punkt 4 Övriga redovisningar.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Den växande befolkningen innebär att fler nyttjar Älvsjöes parker, naturområden, strandbad och plaskdammar, vilket ger högre kostnader för skötsel och underhåll. Behovet av upprustningar och reinvesteringar ökar i framför allt lekparker och önskemål om olika funktioner i parkerna blir fler. Behovet av trygghetsskapande åtgärder som slyröjning utmed parkvägar är stort, men resurstilldelningen för denna typ av naturmarksvård är mycket låg. Nya parkytor med många besökare tillkommer vid exploateringsprojekt, såsom Kabelverket. Älvsjöskogen har inrättats som naturreservat, vilket kommer att kräva en högre grad av skötsel än idag.

2.7 Ekonomiskt bistånd

Barnfamiljer som har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd samt personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska prioriteras. En allt större andel av försörjningsstödstagarna är personer som har arbetshinder och som gör att de har stora svårigheter att ta sig ut på arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnden fortsätter därför sitt arbete med att stödja den enskilde till att undanröja eventuella arbetshinder och hitta egen försörjning. Samverkan med Jobbtorg, Jobbtorg resurs och Arbetsförmedlingen är avgörande för att öka människors möjligheter att komma ut i arbete.

Flera av de ungdomar som är aktuella för försörjningsstöd under längre perioder har dålig skolunderbyggnad, liten eller ingen arbetslivserfarenhet och underliggande psykiska, fysiska eller neuropsykiatriska problem. Därför är det också viktigt att utveckla metoder för att på ett effektivare sätt arbeta med unga försörjningsstödstagare.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Feriearbeten, praktikplatser samt kommunala visstidsanställningar kommer att prioriteras under planperioden. Arbetet sker i nära samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Under 2017-2019 beräknas kostnaden för ökade löner och priser uppgå till cirka 14 mnkr per år, beräknat på kostnadsökningar för löner och övriga kostnader med cirka 2,5 procent per år. Den oförändrade budgeten enligt plan och beräknade kostnadsökningar medför krav på effektiviseringar och/eller volymminskningar under planperioden.

3.1 Drift

Nämndens nettobudget för driftverksamhet uppgår till cirka 570 mnkr. Personalkostnaderna utgör cirka 60 procent av nämndens nettokostnader vilket motsvarar cirka 340 mnkr. Enligt plan kommer nämndens budget att vara oförändrad under planperioden. Storleken på pris- och löneökningar under planperioden är svåra att förutsäga. Under 2017-2019 beräknas kostnaden för ökade löner och priser uppgå till cirka 14 mnkr per år, beräknat på kostnadsökningar för löner och övriga kostnader med cirka 2,5 procent per år. Den oförändrade budgeten enligt plan och beräknade kostnadsökningar innebär krav på effektiviseringar och/eller volymminskningar om cirka 14 mkr per år. Arbetet med att finna kostnadseffektiva lösningar och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen har de senaste åren redovisat överskott jämfört med budget. Kostnaderna för äldreomsorgen ökade under hösten 2015 vilket beror på ökat vårdbehov och ökat antal ärenden inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. I september 2015 startade Älvsjö stadsdelsnämnd hemtjänst i egen regi. Nämnden fick ersättning för uppstartskostnader med 0,8 mnkr och vid årsskiftet 2015/2016 hade verksamheten cirka 45 kunder. Egenregin för hemtjänst kommer att fortsätta växa och utvecklas men med rådande ersättningsnivå kommer det bli en stor utmaning att uppnå en ekonomi i balans under planperioden.

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet äldre över 80 år med ca 12 procent under planperioden vilket innebär att efterfrågan på äldreomsorg och därmed kostnaderna med stor sannolikhet ökar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning har under flera år redovisat underskott. Nämnden har vidtagit åtgärder för att effektivisera och minska kostnaderna. För 2015 redovisades endast ett mindre underskott för verksamhetsområdet och det finns förutsättningar att uppnå en ekonomi i balans under planperioden.

Förskola

Resultatenheterna inom förskola har en utmaning i att få en ekonomi i balans kommande år. Schablonuppräknings för 2016 var 2,2 procent, vilket inte kommer att täcka årets kostnadsökningar. En förutsättning för verksamhetens ekonomi kommande år är att schablonökningarna motsvarar kraven på ökad andel förskollärare och minskning av barngruppernas storlek. Lokalkostnaderna kan komma att öka på grund av att gamla slitna förskolelokaler måste ersättas med nya under planperioden. Då nya förskolor i nyproduktion innebär betydligt högre kostnader jämfört med befintliga lokaler kommer lokalkostnaderna utgöra en allt större andel av förskoleschablonen. Det nya systemet för ersättning för lokaler med hög hyra innebär samtidigt att stimulansbidraget för utbyggnad av nya förskolor upphör.

Det kan innebära svårigheter vid start av nya verksamheter då kompensation för kostnader för inköp av leksaker och inventarier därmed uteblir.

Införandet av nya digitala system och tjänster inom förskoleverksamheten, i kombination med att allt fler i högre grad kommer att använda dessa, gör att kostnaderna kommer att öka under perioden. Kostnaderna för det digitala lyftet kommer att bestå av lokala kostnader för respektive nämnd för exempelvis inköp av nätverk, datorer, Ipads och smartphones samt därutöver centrala kostnader för förvaltning, servicedesk, systemdrift samt licens och underhåll. Hur dessa kostnader i framtiden ska fördelas är inte beslutat, men det är angeläget att staden beaktar detta i framtida resurstilldelning.

Individ- och familjeomsorg samt barn, kultur och fritid

För verksamheterna individ- och familjeomsorg samt barn, kultur och fritid har de senaste årens befolkningsökning inte gett en ökad tilldelning av resurser som motsvarar det ökade antalet ärenden och ett större behov av insatser. Enligt befolkningsprognosen fortsätter befolkningsgruppen 6-18 år att öka med cirka åtta procent under åren 2016-2019. Inom verksamheten för barn- och ungdom har antalet inkommande ärenden ökat med 60 procent sedan 2011, vilket är en stor orsak till den ökade kostnadsnivån för verksamhetsområdet. Uppföljning sker, på individnivå inom respektive verksamhet, varje månad för att försöka finna så kostnadseffektiva lösningar som möjligt.

Antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat kraftigt under 2015 och uppgår i dagsläget till cirka 150 barn. Det råder osäkerhet om utvecklingen av antalet ensamkommande flyktingbarn kommande år och den ersättningsnämnden kommer att få för vård- och utredningskostnader. Idag kan varje nämnd återsöka ett engångsbelopp från Migrationsverket för utredningskostnader. Med tanke på det stora antalet ärenden som varje nämnd har ett långsiktigt ansvar för kommer dessa resurser att vara uppätta inom ett drygt år. Det är viktigt att staden kan säkerställa resurser för det handläggningsansvar som respektive nämnd har. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd kommer också att påverkas.

Kapitaltjänstkostnader

Med anledning av ökade investeringar i parker kommer kapitalkostnaderna öka ca 0,5-1,0 mnkr under planperioden.

3.2 Investeringar

Parkinvesteringar

Nämnden har fått parkinvesteringsmedel 2 mnkr för att påbörja en upprustning av Lerkrogsparken vid Älvsjö centrum. Den ska belysas och delvis få en ny gestaltning som stadspark. Trafikkontoret har föreslagit att ytterligare 3 mnkr för Lerkrogsparken beviljas 2017. Nämnden har även ansökt om medel för upprustning av lekparken Apelsinen i Solberga. Där föreslår trafikkontoret att 6 mnkr beviljas 2017-2019.

Plaskdammen i Örby slottspark är i behov av ombyggnad eftersom den inte uppfyller miljöförvaltningens hygienkrav. Kostnaden beräknas till cirka 5 mnkr, men för denna investering finns ännu inte någon finansiering.

Budgeten för mindre parkinvesteringar uppgår till 1,6 mnkr årligen under planperioden. Investeringar kommer att genomföras i enlighet med den nya parkplan som blir klar 2016 samt utifrån medborgarförslag. Investeringsplanen redovisas på separat blankett i bilaga.

Maskiner och inventarier

Nämnden kommer under planperioden att behöva investera i nytt larm- och passersystem.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

Inte aktuellt för Älvsjö stadsdelsnämnd.

4 Övriga redovisningar**Hållbarhetskommisionens rekommendationer och åtgärder**

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm har tagit fram fyra delrapporter inom de utvecklingsområden som kommissionen pekat ut: uppväxt och utbildning, arbete och försörjning, boende och stadsmiljö samt demokrati och trygghet. Delrapporterna innehåller rekommendationer och åtgärder som staden kan vidta för att främja en socialt hållbar utveckling.

Delrapport: En skola där alla ska lyckas

Åtgärdsförslagen till den första delrapporten rör framförallt utbildningsnämnden. Nämnden ställer sig positiv till rekommendationen att staden centralt samordnar informationen om nyanlända för att undvika felaktig och stigmatiserande information. Idag har staden centralt samordnat detta genom att ta fram en vägledning för kommunikation kring stadens arbete med flyktingar och nyanlända.

Rapporten lyfter även fram ett behov av fler community centers i staden. Älvsjö har idag ett medborgarkontor som erbjuder information och stöd till invånarna. Idag anordnas föräldrautbildningar i medborgarkontoret och Älvsjö bibliotek ligger också i anslutning till kontoret.

Delrapport: Allas rätt till kunskap - kortutbildade och vuxenutbildning

Rekommendationer och åtgärder berör bara arbetsmarknadsnämnden.

Delrapport: Från delad till enad stad - Översiktsplanering för social hållbarhet

Förslaget i rapporten att samordna områdesplaneringen med lokala utvecklingsprogram stöds av stadsdelsnämnden. I budgeten för 2016 lyfter kommunfullmäktige fram behovet av att stadsplaneringen i högre utsträckning ska ske genom områdesplanering och denna håller nu på att utarbetas inom stadsbyggnadskontoret. Samtidigt arbetar Älvsjö stadsdelsförvaltning med att ta fram ett lokalt utvecklingsprogram och det är lämpligt att det samordnas med stadsbyggnadskontorets planer.

Rapporten lyfter även fram behovet av att utveckla verktyg som styr stadsplaneringen mot en jämlik och sammanhållen stad. Ett verktyg kallas social stadsrumsanalys och det ska identifiera behov av stadsbyggnadsförändringar som leder till förbättrade livsvillkor i olika delar av staden. Rekommendationen handlar om att arbetet med stadens "tyngdpunkter" och "urbana stråk" behöver bli mer socialt åtgärdsinriktat. Älvsjö är en av ytterstadens tyngdpunkter och i förslaget till ny översiktsplan är Älvsjövägen, Folkparksvägen och Vantörsvägen föreslagna som urbana stråk. Älvsjö tillhör inte de prioriterade stadsdelsområdena för åtgärder, men även här anser förvaltningen att det behövs en analys av hur en socioekonomiskt mer blandad befolkning kan uppnås lokalt.

Delrapport: En stad i samverkan - Stockholms stad och civilsamhället

Enligt rapporten är samhällsengagemanget under förändring. Istället för konventionellt föreningsliv växer rörelser som är fokuserade på enstaka frågor fram. Kommissionen föreslår att en lotsfunktion inrättas vars huvuduppgift skulle vara att fungera uppsökande och fånga upp initiativ från civila samhället. Stadsdelsnämnden ser positivt på förslaget med lokala lotsar förutsatt att centrala medel för detta skulle tilldelas. Älvsjö har idag ett medborgarkontor dit invånare kan vända sig med frågor om bland annat föreningar men har inte idag resurser att utvidga samhällsvägledarnas uppdrag. Nämnden ser även positivt på att staden centralt skulle arbeta med utbildningar och metoder för att förbättra civila samhällets möjligheter till påverkan. Nämnden ser även att uppdragen om fördjupad kunskap om det civila samhället samt en kartläggning av hur det ser ut på den lokala nivån är uppdrag som skulle passa lotsarna.

I staden pågår ett arbete för att utveckla och samordna processen med föreningsbidrag. Kommissionen pekar på behovet att kvalitetssäkra och effektivisera hanteringen av föreningsbidrag och att det är angeläget med ett rättvist bemötande/bedömning oavsett vilken förvaltning man kommer i kontakt med. Stadsdelsnämnden ställer sig positiv till att stadsövergripande riktlinjer för stadsdelarna tas och förespråkar ett generellt grundstöd som kombineras med krav på en viss inriktning för att få stöd. Stadsdelsnämnden ser fram emot en digitalisering av handläggningen av föreningsbidrag samt att ett gemensamt föreningsregister upprättas.

Kommissionen lyfter även fram i sin rapport att staden behöver förbättra sin reaktionsförmåga då plötsliga situationer uppstår. Förvaltningen har en mediebevakning men som innebär en dags fördröjning. Förvaltningen finns även på Facebook, men har inte möjligheter att bevakat allt som pågår. Staden skulle gemensamt kunna upphandla mediebevakning så att alla har samma möjligheter att bevakat och förbättra stadens reaktionsförmåga. Nämnden ser positivt på att staden utvecklar kanalerna och är proaktiv för att fort informera invånarna om viktiga upplysningar.

Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser delas lika

Stadsdelsnämnden kommer att arbeta aktivt för att Stockholm blir en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika. Det ska bland annat ske genom jämställdhetsintegrering i verksamhetsplaneringen. För att lyckas med detta är en nulägesanalys nödvändig. Under perioden kommer en analys av genomförda brukarundersökningar inom verksamhetsområdet funktionsnedsatta att genomföras. Därutöver kommer djupare analyser att genomföras, dels inom fritidsverksamheten för unga och dels inom delar av den öppna verksamheten riktad till äldre. Dessa analyser förstärker planeringsförutsättningarna. Ambitionen är att det statistiska underlaget sedan ska stärkas ytterligare under kommande år.

För att uppnå jämställdhetsintegrering är det angeläget att jämställdhetsaspekten blir en naturlig del av beslutsprocessen. I samtliga tjänsteutlåtande från förvaltningen ska det synliggöras hur jämställdhetsaspekten har beaktats.

Andra exempel på fortsatta konkreta åtgärder är utbildning av medarbetare avseende jämställdhet, samt fortsatt arbete med att i ännu större utsträckning erbjuda heltidstjänster.

Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Barnets rättigheter ska vara centralt för alla områden. Inom verksamheter som riktas till barn och unga ska kompetens inom genus, normkritik och antirasistiska perspektiv öka.

Fortbildningar inom dessa områden kommer att genomföras under planperioden.

Barnkonsekvensanalyser ska genomföras i syfte att säkerställa att barns perspektiv finns med och tas hänsyn till i alla större förändringar som påverkar dem.

Barnperspektivet är en utgångspunkt i alla beslut på förskolan i frågor som rör organisation, bemanning och mötesstrukturer. Alla förskolor har en likabehandlingsplan med diskrimineringslagstiftningen som grund. Barnen ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte att alla barn ska behandlas lika eftersom de är olika och har olika behov. Planerna följs upp och utvärderas en gång om året.

På enheten för barn och familj arbetar man särskilt med att öka barns delaktighet för att just motsvara barnkonventionen. Enheten använder sig av en delaktighetstrappa för att fånga upp barnens delaktighet. Barnen ska alltid utifrån ålder och mognad få yttra sig och deras åsikter vägs in och dokumenteras vid beslutsfattandet. Enheten har också ett förbättringsteam för att analysera och öka barnens delaktighet.

Förvaltningen arbetar också med att utveckla barnperspektivet i utredningar om försörjningsstöd.

Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

En genomgående utmaning för att leva upp till såväl det främjande som det förebyggande arbetet med mänskliga rättigheter och diskriminering är bristen på kunskap.

Förvaltningen arbetar med att identifiera vilka risker som finns avseende diskriminering i verksamheterna, i mötet med invånare och brukare. En utmaning ligger i att arbeta fram metoder och underlag som synliggör olika typer av diskriminering. I de befintliga enkäter och brukarundersökningar som staden utarbetat finns denna aspekt med från 2016. Som en del i arbetet med att kartlägga brukarnas upplevelse ska upplevelse av diskriminering efterfrågas i nämndens egna enkäter.

Nämndens verksamheter som riktar sig till barn och unga arbetar för att öka personalens kompetens inom genus, normkritik och antirasistiskt perspektiv. Sedan hösten 2015 genomgår personal inom förskolan kompetensutveckling i HBTQ, genus och normmedvetenhet.

Personal- och kompetensförsörjning

Förvaltningens rekryteringsbehov under planperioden förväntas vara störst när det gäller socialsekreterare, biståndsbedömare, LSS-handläggare, förskollärare, sjuksköterskor samt chefer.

Personalomsättningen är 12 procent i Älvsjö stadsdelsförvaltning, vilket den har varit under tidigare planeringsperiod och bedöms ligga på ungefär samma nivå under de närmaste åren. Störst är personalomsättningen inom myndighetsenheterna.

Förestående pensionsavgångar under planperioden är 26 stycken, utifrån pensionering vid 65 års ålder. Det innebär 4 procent av förvaltningens medarbetare. De största procentuella avgångarna är inom verksamheterna för äldre.

Stadsdelsförvaltningen kommer att utveckla arbetet med strategisk kompetensförsörjning för att tillvarata och utveckla medarbetares kompetens utifrån mål och uppdrag. Prioriterade yrkesgrupper under perioden är socialsekreterare, biståndsbedömare, LSS-handläggare, förskollärare, sjuksköterskor samt chefer. Tillsammans med berörda facknämnder och stadsledningskontoret kommer insatser som till exempel introduktion, handledning, kompetensutveckling, mentorsstöd och utveckling av ledarskapet att genomföras.

Förvaltningen kommer att fortsätta att fokusera på att rekrytera och behålla personal inom de myndighetsutövande enheterna. Stockholms stads gemensamma handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggare utgör grunden för att utveckla och förbättra arbetsvillkoren för medarbetarna. Förvaltningen kommer bland annat att se över introduktionen för nyanställda samt arbetsbelastning för att minska personalomsättningen och därmed öka kontinuiteten.

Arbetet med att erbjuda medarbetare med ofrivillig deltidsanställning heltid kommer att fortsätta. Andra satsningar under planperioden är fortsatt utbildning inom mänskliga rättigheter och jämställdhet, arbete med arbetsmiljö och rehabilitering.

Någon särskild avveckling eller omställning utöver det som hanteras löpande är troligen inte aktuellt i förvaltningen under planperioden.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Målet med lokalförsörjningsplanen är att skapa en långsiktig lokalplanering med ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Förskoleverksamhet

Enligt den senaste befolkningsprognosen ökar barnantalet i åldern 1-5 år fram till 2024 med knappt 500 barn. Prognosen tar hänsyn till de planerade bostadsprojekten i kvarteret Kabelverket med 1 800 lägenheter, vid Solberga bollplan med 390 lägenheter och i Solberga i övrigt med 300 lägenheter. Inflyttning till dessa bostäder beräknas pågå 2017-2024. Förvaltningens bedömning är att behovet av nya förskoleplatser därför också kommer att fortsätta öka framöver. Projektering av nya förskolor måste således slutföras under planperioden.

Nuvarande tillfälliga bygglov för sju förskolepaviljonger, motsvarande fjorton avdelningar, går ut 2015-2018 och därmed kan behov av nya förskolor även av denna anledning uppstå redan under planperioden. Förvaltningen har begärt att SISAB ansöker om förlängning av byggloven men det är i skrivande stund oklart om byggloven kan förlängas.

Ytterligare faktorer som påverkar behovet av förskolor under denna planperiod är utbildningsförvaltningens planerade utbyggnad av Kämpetorpsskolan och Johan Skytteskolans gymnastikhall. För att dessa utbyggnader ska bli möjliga måste förskolan Solkatten, Älvsjövägen 62 med fem avdelningar liksom förskolan Baltazar, Västerängsvägen

5, med tre avdelningar avetableras och ersätts med två nya förskolor. Förskolan Solkatten måste dessutom evakueras under projektets gång.

Därutöver har fastighetsägaren SISAB bedömt att förskolan Skogsglantan, Sulvägen 62 med fyra avdelningar är i så dåligt skick att den behöver ersättas med helt nya lokaler.

Barn, kultur och fritid

Antalet barn i åldersgruppen 13-18 år var drygt 1 900 när Ungdomens hus etablerades i nuvarande lokaler. Därefter minskade antalet ungdomar för att enligt den senaste befolkningsprognosen åter vara uppe i samma nivå 2016 och stadigt öka fram till 2023 då det beräknas vara cirka 2 700. Det innebär en ökning med drygt 900 ungdomar från 2014. Bostadsutbyggnaden i kvarteret Kabelverket och Solberga bollplan är då medräknad.

Detta medför att Ungdomens hus behöver större och mer ändamålsenliga lokaler. Ungdomens hus ligger idag inklämt mellan två bostadshus efter det att Älvsjö centrum byggts ut. Placeringen av verksamheten har därför blivit mindre lämplig eftersom de boende på båda sidor av byggnaden störs av verksamheten och av ungdomar som är på väg till och från Ungdomens hus. Utredningen om alternativa lokallösningar pågår.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Invånarantalet i Älvsjö prognostiseras att öka under planperioden. I dagsläget är det fem personer som väntar på gruppboende och sju personer som väntar på en serviceboende enligt LSS. Efterfrågan inom stadsdelsområdet avseende boende med särskild service, daglig verksamhet och korttidsvistelse påverkas också av valfriheten inom LSS (Lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder). Valfriheten möjliggör för målgruppen att kunna välja det område där han/hon vill bosätta sig.

Äldreomsorg

Efterfrågan av lokaler samt bedömning av andra faktorer som påverkar behovet av boendelokaler inom äldreomsorgen redovisas i särskild plan, "äldreboendeplanen".

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Förskoleverksamhet

Med utgångspunkt ifrån kommunfullmäktiges mål om barngruppsstorlekar, det vill säga i genomsnitt 16 barn per avdelning, är den sammanlagda lokalkapaciteten i de kommunala förskolorna 1 184 barn. Maximal kapacitet räknat på 18 barn per avdelning är 1 332 barn. Under 2016 räknar förvaltningen med att i genomsnitt ha 1 216 inskrivna barn.

Äldreomsorg

Solberga vård- och omsorgsboende har totalt 99 plaster med heldygnsoomsorg för personer med demenssjukdom. Solberga inrymmer även ett korttidsboende med 12 platser samt en dagverksamhet med 15 till 20 platser. Älvsjö servicehus omfattar 62 lägenheter (varav två sviktlägenheter) och har också en öppen social mötesplats.

Kristallgården vård- och omsorgsboende (Vardaga Äldreomsorg AB) med inriktning somatik omfattar 53 platser med heldygnsoomsorg samt ett korttidsboende med inriktning somatik med åtta platser.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Det finns fem gruppbofastaäder och en servicebostad enligt LSS, med mellan fyra till sex lägenheter per bostad. En daglig verksamhet finns för personer med funktionsnedsättning som har kapacitet att ta emot cirka tio brukare.

Socialpsykiatri

Stadsdelsförvaltningen har ett stödboende med nio lägenheter och en sysselsättningsverksamhet som har kapacitet att ta emot mellan 15-20 brukare.

Det finns 26 tränings- och försökslägenheter.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Förskoleverksamhet

Utbildningsförvaltningens planer på en utbyggnad av Kämpetorpsskolan innebär att förskolan Solkatten, Älvsjövägen 62 måste avetableras och ersättas med en ny förskola. Förskolans nuvarande bygglov gäller till 2016-05-31. Planeringen vid skolan involverar även en ny idrottshall och en ny placering av Kämpetorps bollplan. Hela planen för området förutsätter en förändring i detaljplanen. Stadsbyggnadsnämndens beslut om detaljplanen förväntas vinna laga kraft i juli 2016. I planen ingår att uppföra en konceptförskola med sex avdelningar. Byggstart planeras till slutet av 2016 och förskolan beräknas stå färdig till hösten 2018. Förskolan ingår också i planeringen av bostadsutbyggnaden i kvarteret Kabelverket. Inriktningsbeslut fattades av stadsdelsnämnden 2013-04-18 i samband med "Underlag för budget 2014 med inriktning 2015 och 2016". Stadsdelsförvaltningen har, av SISAB, beställt förslagshandlingar på ny förskola. Genomförandeärende kommer att föreläggas stadsdelsnämnden under våren.

Utbildningsförvaltningens planer på att bygga ut Johan Skytteskolans gymnastikhall så att den också kan användas av Långbrodalsskolan innebär att förskolan Baltazar, Västerängsvägen 5 i kvarteret Fisksumpen 5 måste avetableras och ersättas med en ny förskola. Förskolans nuvarande bygglov gäller till 2016-12-31 och lokalerna är slutbetalda 2017-03-31. Förvaltningen har av SISAB beställt förslagshandlingar av Långbrodalsskolans annex Viveln vid Vivelparken, för att undersöka om lokalen kan byggas om till förskola med tre avdelningar. Inriktningsbeslut fattades av stadsdelsnämnden 2015-09-24. Genomförandeärende kommer att föreläggas stadsdelsnämnden under våren.

Förvaltningen har av SISAB också beställt förslagshandlingar för uppförande av ny konceptförskola med fem avdelningar vid Solbergaskolan och Solberga bollplan. Förskolan ska bland annat ersätta förskolan Skogsglantan, Sulvägen 62 i kvarteret Snabelskon, som har fyra avdelningar. Denna förskola är i stort behov av en genomgripande reovering. Enligt fastighetsägaren SISAB är det inte försvarbart att göra stora investeringar i fastigheten då lokalens livslängd har gått ut. Den nya förskolan ingår också i planeringen av bostadsutbyggnaden vid Solberga bollplan. Inriktningsbeslut fattades av stadsdelsnämnden 2014-11-20. Genomförandeärende kommer att föreläggas stadsdelsnämnden under våren.

I anslutning till kvarteret Kabelverket ska bland annat JM uppföra bostadshus i kvarteret Sandaletten. Förvaltningen har av JM beställt förslagshandlingar för uppförande av en förskola med fyra avdelningar. Förskolan ingår också i planeringen av bostadsutbyggnaden i kvarteret Kabelverket. Inriktningsbeslut fattades av stadsdelsnämnden 2015-05-21,

genomförandebeslut 2015-09-24 och beslut i Kommunstyrelsens ekonomiutskott 2015-11-21. Förvaltningen kommer att hyra förskolelokaler av fastighetskontoret, som blir innehavare av lokalerna i bostadsrättsföreningen Skattkistan.

Antalet avdelningar kommer att utökas för förskolorna Solkatten och Skogsglantan när de får nya lokaler. Ovanstående planerad utbyggnad ger ett tillskott med sex avdelningar, det vill säga cirka 100 platser.

Nuvarande tillfälliga bygglov för förskolepaviljongerna löper ut under planperioden. Om byggloven inte kan förlängas måste nämnden hitta lösningar för ytterligare sex förskoleavdelningar.

Stadsdelsnämnden har uttömt möjligheterna att bygga ut redan befintliga förskolor. Det finns inte heller möjlighet att inrätta förskolor i stadsdelsområdets grundskolor, eftersom flera av skolorna kommer att öka elevantalet och måste därmed byggas ut. Förvaltningen har också undersökt möjligheten att hitta tillfälliga evakueringslokaler för att kunna ersätta paviljonger med permanenta byggnader men inte hittat något alternativ.

I kvarteret Snabelskon, på den tomt där förskolan Skogsglantan nu ligger, finns möjlighet att uppföra en konceptförskola. I övrigt är stadsdelsnämnden i huvudsak hänvisad till nyproduktion i planerade bostadshus. Förvaltningen bevakar möjligheten att projektera för nya förskolor i samband med detaljplanarbeten i kvarteret Kabelverket.

Projektering av nya tillagningskök på förskolorna Trollsländan och Eken har påbörjats.

Barn, kultur och fritid

I samband med projekteringen av Kämpetorpsskolans utbyggnad utreddes möjligheten att samordna lokaler för Ungdomens hus med skolans matsal. Hyreskostnaderna för en sådan lösning beräknades till cirka 2 mnkr per år, vilket visade sig vara en alltför hög kostnad i jämförelse med nuvarande hyra. Förvaltningen fortsätter utreda alternativa lösningar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Bostäder med särskild service enligt LSS är ett prioriterat område. Inom programområdet Kabelverket planerar förvaltningen, tillsammans med Familjebostäder, att se över möjligheten att inrätta ett antal servicelägenheter inom Kabelverket etapp 1. En gruppboende med sex lägenheter för LSS-boende kommer att inrymmas i Kabelverket etapp 2 (kvarteret Sandaletten). Även i den fortsatta planeringen av Kabelverket etapp 3 har förvaltningen anmält behov av LSS-gruppboende och ett antal servicebostäder. Ett LSS-boende med sex lägenheter på Fru Marias väg i Långbro är just färdigbyggt och inflyttning skedde under början av 2016.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen finns bostäder för vård- och omsorgsboende i tillräcklig omfattning. Bedömningar om behov i förhållande till befolkningsutvecklingen redovisas i Äldreboendeplanen. Behovet bedöms vara stabilt fram till 2022 då en ökning kommer att ske.

5.5 Kostnadsutveckling

Förskoleverksamhet

För 2016 beräknas lokalkostnaderna uppgå till 20,5 mnkr. Den planerade

förskoleutbyggnaden under planperioden liksom nya tillagningskök kommer att medföra ökade lokalkostnader. I och med införandet av det nya systemet för ersättning för lokaler med hög hyra, upphör stimulansbidraget för utbyggnad av nya förskolor. Det innebär ökade kostnader för verksamheten vid uppstart av nya förskolor genom att kompensation för kostnader för inköp av leksaker och inventarier därmed uteblir.

Barn, kultur och fritid

Hyreskostnaderna för Ungdomens hus och parkleken Kristallen beräknas uppgå till 0,7 mnkr 2016. Inga hyresintäkter beräknas. Lokalkostnaderna beräknas förändras i enlighet med gällande hyresavtal under planperioden.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning inkl. socialpsykiatri

Hyreskostnaden för 2016 beräknas till 3,0 mnkr för gruppboende, serviceboende och daglig verksamhet. Intäkterna beräknas till 3,0 mnkr. Hyreskostnaden för stödboende beräknas till 1,3 mnkr år 2016. Intäkterna beräknas till 0,7 mnkr. Hyreskostnaden för Hantverkscaféet Rondellen beräknas till 0,6 mnkr per år. Hyresintäkterna beräknas till 0,2 mnkr per år. Lokalkostnaderna beräknas förändras i enlighet med gällande hyresavtal under planperioden.

Äldreomsorg

För år 2016 beräknas hyreskostnaderna för Solberga vård- och omsorgsboende 1 och 2, Älvsjö servicehus och Kristallgården uppgå till 21,5 mnkr. Hyresintäkterna beräknas till 17,7 mnkr. Lokalkostnaderna förändras i enlighet med gällande hyresavtal under planperioden.

Administrativa lokaler

Hyreskostnaden för 2016 beräknas till 5,6 mnkr. Hyreskostnaden beräknas förändras i enlighet med gällande hyresavtal. Hyresintäkterna uppgår till ca 0,7 mnkr. Hyresintäkterna avser huvudsakligen hyra från kulturförvaltningen för bibliotekslokaler i entréplanet.

Övriga lokaler

Övriga lokaler avser tränings- och försökslägenheter inom missbruk och socialpsykiatri. Nämnden förfogar över 26 lägenheter. Hyreskostnaden beräknas till 1,3 mnkr 2016. Hyresintäkterna beräknas till 1,3 mnkr.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Effektivisering av administrativa lokaler

För närvarande råder trångboddhet i Älvsjö stadsdelsnämndens huvudkontor samtidigt som stadsdelen växer snabbt. För att långsiktigt få en bild av byggnadens möjlighet att inrymma den administrativa verksamheten har serviceförvaltningen varit behjälpliga med att ta fram en förenklad förstudie. Resultatet visar att det finns goda möjligheter att skapa fler arbetsplatser. Investeringar i ombyggnationer, acceptans för mer arbete i landskap och förändrade arbetsätt är dock en förutsättning. Bedömningen är att fördelarna med att utveckla befintliga lokaler är så stora, inte minst ekonomiskt, att en flytt av verksamheten inte är något alternativ inom överskådlig tid. I samband med en investering i befintliga lokaler bör även energibesparande åtgärder genomföras, vilket skulle bidra till sänkta driftkostnader.